

Raadsvoorstel Besluitvormend

Concept Regionale Energiestrategie (RES) Lisse

aan: de raad van de gemeente Lisse

zaaknummer: Z-20-120277
datumvoorstel: 14
datum collegevergadering: 21 april 2020
datum raadsvergadering: 20 mei 2020
agendapunt: 12
portefeuillehouder: Jeanet van der Laan
behandelend ambtenaar: Joost Veldhoven
e-mailadres: J.Veldhoven@HLTsamen.nl

Wij stellen voor:

1. De concept Regionale Energiestrategie ter kennisgeving aan te nemen.
2. De wensen en bedenkingen vast te stellen.
3. De wensen-en bedenkingen inbrengen op de bijzondere AB-vergadering Holland Rijnland van 25 juni a.s.

Inleiding

Op 27 september 2017 hebben alle regiogemeenten van Holland Rijnland, de provincie Zuid-Holland, het Hoogheemraadschap van Rijnland en de Omgevingsdienst West-Holland het Energieakkoord Holland Rijnland ondertekend. Binnen dit Energieakkoord is de ambitie opgenomen om als regio in 2050 energieneutraal te zijn. Dit is een grote opgave, waarmee de regio invulling geeft aan nationale en internationale doelstellingen op het gebied van klimaat en energie. Hierbij hebben wij als regio afgesproken in te willen zetten op 80% opwek binnen de eigen regio en de resterende 20% aan te vullen met o.a. restwarmte of geothermie uit nabijgelegen gebieden.

Het opstellen van een Regionale Energiestrategie (RES) komt voort uit het op 28 juni 2019 gesloten nationale Klimaatakkoord. Dit is de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). De RES is een regionaal document waarin voor 2030, met een doorkijk naar 2050, doelen worden gesteld ten aanzien van energiebesparing, duurzame energieopwekking, warmte en duurzame mobiliteit. De voorliggende concept RES is tot stand gekomen door een samenwerking tussen de gemeenten van Holland Rijnland, de provincie Zuid-Holland en het Waterschap. Het hiervoor genoemde Energieakkoord Holland Rijnland vormt de basis van onze RES.

Aan de raad wordt gevraagd wensen en bedenkingen bij de concept RES vast te stellen gedurende de raadsvergadering van 20 mei 2020.

Bestaand kader en context

- Energieakkoord Holland Rijnland d.d. 27 september 2017;
- Klimaatakkoord d.d. 28 juni 2019;
- Plan van aanpak Lokale Energiestrategie & Transitievisie Warmte Gemeente Lisse d.d. 19 oktober 2019
- Startnotitie 'Van Energieakkoord naar RES' dd. 15 september 2019;
- Concept-RES Holland Rijnland d.d. 2 april 2020.

Beoogd effect

Op 1 juni a.s. wil de regio de Concept-RES inleveren bij het Nationaal Programma RES (NP RES). Om dit te kunnen doen is een collegebesluit nodig. Daarnaast is aan de raden gevraagd om wensen- en bedenkingen mee te geven voor de uitwerking van de Concept-RES naar een RES 1.0.

Het NP RES zal op haar beurt, in samenwerking met het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), alle 30 RES'sen doorrekenen en kijken of deze tezamen een duurzame opwek van 35 TWh realiseren. Na het indienen van de concept RES zal Holland Rijnland zich toeleggen op het formuleren van een RES 1.0, waarbij de wensen en bedenkingen en de doorrekening als input dienen, welk in juli 2021 vastgesteld zal worden door de verschillende gemeenteraden van Holland Rijnland.

Argumenten

Besluitpunt 1: de concept Regionale Energiestrategie ter kennisgeving aan te nemen

1. Holland Rijnland moet de concept RES namens de regiogemeenten tijdig aanbieden aan het NP RES. De deadline hiervoor, zoals aangehouden door het portefeuillehoudersoverleg, was 1 juni 2020. Het Nationaal Programma RES (NP RES) heeft de deadline voor de concept RES met 4 maanden verlaat (oktober 2020). Echter, door de concept RES nu te behandelen wordt er meer tijd overgehouden in het vervolgtraject richting de RES 1.0.
2. De concept RES sluit aan op het Plan van aanpak Lokale Energiestrategie & Transitievisie Warmte Gemeente Lisse, zoals vastgesteld door het college op 19 oktober 2019;
3. De concept RES is een uitwerking van de startnotitie "Van Energieakkoord Holland Rijnland naar Regionale Energiestrategie Holland Rijnland" zoals vastgesteld door het college op 19 november 2019 (Z-19-101221);
4. De concept RES sluit aan op de afspraken en ambities zoals gemaakt in het Energieakkoord Holland Rijnland 2017;

Besluitpunt 2: in te stemmen met de door het college geformuleerde wensen en bedenkingen

1. Een formele zienswijzeprocedure is in deze niet mogelijk, aangezien een zienswijze in Holland Rijnland-verband alleen geformuleerd kan worden als het gaat om een bestuurlijk besluit. De regio's zijn echter niet bevoegd tot het nemen van een bestuurlijk besluit. Om die reden is gekozen voor het formuleren van wensen en bedenkingen op de voorliggende concept RES. De raad is het bevoegde orgaan voor het vaststellen van de wensen en bedenkingen op de concept RES.

Besluitpunt 3: de wensen en bedenkingen inbrengen in de bijzondere AB-vergadering van 25 juni 2020

1. Na het indienen van de concept RES zal Holland Rijnland zich toeleggen op het formuleren van een RES 1.0, waarbij wensen en bedenkingen en de doorrekening als input dienen, welk in juli 2021 vastgesteld zal worden door onder andere de verschillende gemeenteraden in Holland Rijnland.

Kanttekeningen

Het is ongebruikelijk om de besluitvorming in te steken middels de voorgenomen wensen- en bedenkingenprocedure. Ondanks dat het vaststellen van de concept RES een collegebevoegdheid is is gedurende het portefeuillehoudersoverleg Energie van Holland Rijnland echter besloten om de gemeenteraad een duidelijke rol te geven in het besluitvormingsproces, namelijk op basis van de wensen en bedenkingen.

Financiële consequenties

Iedere RES-regio krijgt een financiële bijdrage vanuit het rijk voor de jaren 2019, 2020 en 2021. De regio Holland Rijnland ontvang jaarlijks circa €400.000, waarmee de totale bijdrage van het Rijk neerkomt op 1.2 miljoen om de RES op te stellen. Daarnaast ontvangt Holland Rijnland ieder jaar een gemeentelijke bijdrage van circa €24.000. De kosten voor het opstellen van de RES worden op basis van bovenstaande cijfers volledig gedekt.

Aanpak, uitvoering en participatie

Alle gemeentelijke colleges en raden, alsmede de Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten (Provincie) en Hoogheemraden en Verenigde Vergadering van het Waterschap besluiten in de komende periode (tot 1 juni 2020) over het voorliggende stuk en maken hun wensen en bedenkingen kenbaar.

Deze aangedragen wensen en bedenkingen worden door Holland Rijnland meegenomen bij het opstellen van de definitieve RES. De concept RES wordt daarnaast door Holland Rijnland aangeboden aan het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) dat rond 1 oktober 2020 haar reactie zal geven. Op basis van deze doorrekening kan Holland Rijnland inschatten tot in hoeverre het bod aan duurzaam opgewekte energie volstaat en of er bijgesteld moet worden. De definitieve versie van de RES 1.0 dient uiterlijk voor 1 juli 2021 opgestuurd te worden naar het Nationaal Programma RES (NP RES), waarna elke 2 jaar een herziening volgt.

In het najaar organiseert de gemeente het communicatie- en participatietraject om te komen tot een gedragen RES 1.0 en de doelstellingen en ambities uit de RES te vertalen naar de lokale Energiestrategie (LES). De insteek in deze is om inwoners zo goed mogelijk te informeren en hierbij vooral ook ruimte te bieden voor eigen inbreng. We kunnen het als gemeente niet alleen en verwelkomen in die hoedanigheid dan ook initiatieven uit de samenleving.

Duurzaamheid

Door het vaststellen van een RES geven wij verder vorm aan de Energietransitie.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)

De concept RES wordt tegelijkertijd aangeboden aan de colleges en raden van zowel Hillegom, Lisse als Teylingen.

Urgentie

De deadline voor het indienen van de concept RES in het Klimaatakkoord vastgesteld op 1 oktober 2020. De regio Holland Rijnland blijft echter 1 juni 2020 hanteren. Om de wensen- en bedenkingen in te brengen in de bijzondere AB-vergadering is een raadsbesluit in mei noodzakelijk.

Evaluatie

Na het vaststellen van de concept RES, het formuleren van de wensen en bedenkingen en de doorrekening van PBL zal Holland Rijnland het traject richting de RES 1.0 starten met

als deadline juli 2021. Deze uiteindelijke RES 1.0 zal om de twee jaar geëvalueerd worden om te bepalen of de energieregio haar doelstellingen blijft behalen.

Bijlagen en achtergrondinformatie

1. Wensen en bedenkingen Gemeente Lisse

namens het college van burgemeester en wethouders,

Dhr. B. Marinussen
secretaris

Mevrouw A.W.M. Spruit
burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Lisse,

gelezen het collegebesluit inzake de Regionale Energiestrategie (RES) van 21 april 2020,

gelet op artikel 108 van de Gemeentewet,

besluit:

- I. De concept Regionale Energiestrategie ter kennisgeving aan te nemen;
- II. De onderstaande wensen en bedenkingen vast te stellen:

A. Uitvoeringslijn energiebesparing

1. Lisse loopt behoorlijk in de pas wat de doelstellingen voor energiebesparing betreft. Als gemeente maken wij ons desalniettemin zorgen over de groeiende elektriciteitsvraag door o.a. de verduurzaming van de gebouwde omgeving, de toenemende digitalisering, nieuwe vormen van communicatie en elektrisch vervoer. Wij vragen Holland Rijnland dan ook om dit mee te nemen in de scenario's van de RES 1.0.

B. Uitvoeringslijn: opwek duurzame elektriciteit

2. De voor de Duin- en Bollenstreek kenmerkende (beschermde) bollengronden die onder het GOM-mandaat vallen zijn voor Lisse van grote cultuurhistorische en economische waarde. Wij steunen de opgave zoals vastgelegd in het Energieakkoord Holland Rijnland en de Regionale Energiestrategie (RES), maar zijn niet van plan om duurzame opwekking, opslag of infrastructuur hiervoor te realiseren op deze beschermde bollenvelden. De voorkeur voor de ruimtelijke inpassing van duurzame opwek gaat wat Lisse betreft dan ook uit naar langs infrastructuur.
3. In het energieakkoord van 2017 is afgesproken om 80% van de duurzame opwek te realiseren binnen de eigen energieregio. Deze ambitie wordt overgenomen in de voorliggende concept RES. Lisse vraagt zich af of dit een realistische doelstelling is en wacht de eerste doorrekening van het Planbureau van de Leefomgeving (PBL) af om stelling in te nemen;
4. Lisse erkent dat wind- en zonne-energie op dit moment de meest voor de hand liggende modaliteiten zijn voor de verduurzamingsopgave. Het is echter van groot belang dat alternatieve duurzame energiebronnen niet buiten beschouwing gelaten worden. Lisse vraagt Holland Rijnland om alternatieve energiebronnen, zoals bijvoorbeeld waterstof, als volwaardige opties mee te nemen in de RES 1.0. In volgende versies van de RES zien wij ook graag duidelijkheid vanuit het Rijk over andere opties voor de langere termijn: thorium, kernfusie, waterkracht, duurzaam gas van elders, en Europese netwerken;
5. Wij vragen Holland Rijnland om de concurrentie tussen de verschillende ruimtevragers, zoals bijvoorbeeld mobiliteit, woningbouw, en de opwekking van

duurzame energie in relatie tot het (cultuur-)landschap inzichtelijk te maken binnen de RES 1.0;

6. Wij vragen Holland Rijnland om de kaarten horend bij de zoekgebieden of het referentiebeeld te herzien en te ontdoen van feitelijke onjuistheden, zoals bijvoorbeeld het plaatsen van zonnepanelen op een begraafplaats in de gemeente Katwijk;
7. Lisse grenst o.a. aan de Ringvaart, waarin aquathermie een potentiële duurzame energiebron is. Wij vragen Holland Rijnland om het maken van afspraken over bronverdeling m.b.t. de warmtetransitie te begeleiden en snel in gang te zetten. Dit om een logische bronverdeling tot stand te brengen i.p.v. 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'. Het gaat hier hoofdzakelijk om aquathermiebronnen, zoals de Ringvaart en de Kagerplassen, en geothermiebronnen;

C. Uitvoeringslijn warmte

Lisse wil benadrukken dat de concept RES niet kaderstellend is voor de transitievisie Warmte. Dit is een onderdeel van de Lokale Energiestrategie en wordt daarmee ook lokaal ingevuld.

8. Het gebruik van restwarmte uit Rotterdam is cruciaal voor het invullen van de verduurzamingsopgave in Holland Rijnland. Lisse denkt geen gebruik te kunnen maken van restwarmte uit Rotterdam;
9. Wij vragen Holland Rijnland eveneens snel aan de slag te gaan met onderzoek naar de mogelijkheden van opslag en infrastructuur van de nieuwe energiebronnen, plus de bijbehorende ruimtevraag hiervoor. Naast de reeds opgenomen opties, denken wij bijvoorbeeld aan het gebruik maken van Warmte Koude Opslag (WKO);
10. Op dit moment heeft een consortium een exploratievergunning voor diepe geothermie voor o.a. in de Duin- en Bollenstreek in voorbereiding. De verwachting is dat dit consortium deze vergunning in april 2020 indient. Wanneer blijkt dat de vergunning verleend wordt en het consortium op termijn daadwerkelijk vruchtbare resultaten behaalt, dan ziet Lisse de resultaten hiervan graag meegenomen worden in de RES 1.0.
11. De benodigde warmte voor Lisse wordt mogelijk uit geothermie, aquathermie en zonthermie in onze regio gehaald. Wij vragen Holland Rijnland om bij de keuze voor geothermie aandacht te hebben voor:
 1. De levensduur van geothermiebronnen in relatie tot de kosten. We geven de voorkeur aan hernieuwbare bronnen van energie.
 2. De invloed van geothermie op het grondwater. De bollenteelt, waar onze regio wereldberoemd om is, is afhankelijk van een specifieke grondwaterstand. Elke mogelijke invloed moet goed worden onderzocht.
 3. De invloed van geothermie op drinkwater. Vlak bij onze regio wordt drinkwater gewonnen. Elke mogelijke invloed hierop moet goed worden onderzocht.
12. Wij vragen Holland Rijnland om in de RES 1.0 inzichtelijk te maken wat de verwachte toename van de elektriciteitsvraag is wanneer (een deel van) de warmtevraag, met name in de gebouwde omgeving, wordt geëlektrificeerd;

D. Uitvoeringslijn duurzame mobiliteit

13. Om de doelstellingen ten aanzien van duurzame mobiliteit te realiseren zal er op lokaal niveau gewerkt worden aan het uitrollen van duurzame laadinfrastructuur. Ondanks dat Lisse zich wil houden aan de doelstellingen zoals opgenomen in het Energieakkoord en de concept RES moet voorkomen worden dat er wildgroei van laadinfrastructuur zal plaatsvinden. Lisse vraagt Holland Rijnland om hier in het vervolgtraject richting de RES 1.0 rekening mee te houden.

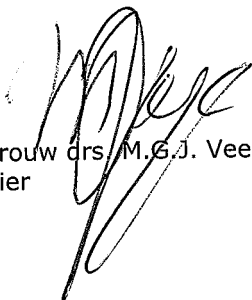
E. Proces

14. Lisse maakt zich zorgen over de haalbaarheid en betaalbaarheid van de energietransitie. Wij vragen Holland Rijnland om in het proces richting de RES 1.0 inzichtelijk te maken welk financieel instrumentarium er beschikbaar is, zowel vanuit de regio als hogere bestuurslagen, en inzichtelijk te maken hoe de beschikbaarheid van financiële middelen afweegt tegen de haalbaarheid en betaalbaarheid van voorgenomen ambities en doelstellingen in de RES;
15. Wij vragen provincie Zuid-Holland om helderheid te verschaffen over haar rol in het vervolgtraject richting de RES 1.0. Hierbij gaat het met name om haar bestuurlijke positie ten aanzien van haar coalitieakkoord en de belemmeringen die dit oplevert ten aanzien van de ruimtelijke inpassing van duurzame energieopwekking. Wij vragen de provincie constructief mee te werken aan het opstellen en uitvoeren van de komende (concept-)RESSen;
16. Wij vragen Holland Rijnland om op korte termijn duidelijke kaders te schetsen ten aanzien van participatie en communicatie en de rol die zij hierin nemen;
17. We vragen Holland Rijnland om een effectieve lobby vorm te geven voor aanvullend landelijke regelgeving en helder instrumentarium essentieel voor de volgende fase van het RES-proces, zoals bijvoorbeeld maatregelen om te sturen op energiebesparing van particulieren en woningbouwcorporaties;
18. We zien een belangrijke rol weggelegd voor energiecoöperaties als aanjager van duurzame en lokale initiatieven. In die hoedanigheid vragen wij Holland Rijnland om energiecoöperaties een duidelijke rol te geven in het vervolgtraject richting de RES 1.0;

III. De wensen-en bedenkingen in te brengen op de bijzondere AB-vergadering Holland Rijnland van 25 juni a.s.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 20 mei 2020,

Mevrouw drs. M.G.J. Veeger
griffier

Mevrouw A.W.M. Spuij
voorzitter

